

Verkiezingsprogramma WATERBELANG LIMBURG

BETER WATER VOOR MINDER GELD

1 Positie van het Waterschap in de Limburgse samenleving

HET WATERSCHAP PAST BIJ HET BESTUREN VAN LIMBURG

Water wordt voor Limburg steeds belangrijker immers:

1. Water bepaalt mede de kwaliteit van leefomgeving, wonen, werken en recreëren.
2. Water is sturend bij de inrichting van de ruimte. Het voorkomen van wateroverlast mede als gevolg van klimaatverandering en het verbeteren van waterkwaliteit staan hierbij centraal.
3. Water is een productiefactor voor het bedrijfsleven en de land- en tuinbouw.
4. Water is een van de peilers voor een duurzame toekomst waarbij ecologie en leefbaarheid steeds belangrijker worden.

‘Omgaan met water’ is als centrale taak bij het Waterschap als functionele overheid het best op zijn plaats.

Omdat vooral ook Provincie en gemeenten in de publieke omgeving een verantwoordelijkheid hebben is een integrale gezamenlijke aanpak van belang. Water houdt niet op bij de grens.

Juist in Limburg is grensoverschrijdende aanpak noodzaak.

Dit kan echter alleen als de volgende randvoorwaarden worden ingevuld:

- Het Waterschap is proactief en gaat interactief aan de slag met alle belanghebbenden: burgers, bedrijfsleven en natuurorganisaties.
- Bedrijfsleven en landbouw zorgen voor werkgelegenheid en banen voor de inwoners: dus ervaart het waterschap hen vooral als partner.
- De dienstverlening van het Waterschap is van een hoog niveau.
- Overheden zijn bereid samen te werken en verantwoordelijkheden te delen.
- Alle beleidsmaatregelen vragen een duurzaamheidstoets waarbij rentmeesterschap moet zorgen voor een betere leefomgeving voor de generaties na ons.

De hoofdopdracht voor het Waterschap is:

1. het waterbeleid steeds zo vroeg mogelijk in een open dialoog met burgers te communiceren;
2. op basis van wederzijds vertrouwen met het bedrijfsleven, de land- en tuinbouw, de natuurorganisaties en met burgers (via de gemeenten) allianties te sluiten (deze zijn echter niet vrijblijvend);
3. actief met gemeenten, provincie en andere waterschappen de samenwerking in convenanten, contracten en overeenkomsten te zoeken;
4. nog meer dan tot dusver samen te werken met overheden en waterautoriteiten over de grens;
5. met gemeenten in te zetten op andere vormen van inrichting van de openbare ruimte, zodat wateroverlast tot een minimum wordt beperkt.

Het toekomstige nieuwe Waterschap Limburg zorgt door samenwerking met andere waterschappen, gemeenten, de Provincie en met de grensregio's voor maximale efficiency en effectiviteit.

2 Beter water nu en in de toekomst

LIMBURGERS GENIETEN VAN GOED OPPERVLAKTEWATER
--

De doelstelling van Waterbelang is om de Limburgse waterlichamen uiterlijk in 2027 in een schone en ecologisch gezonde toestand te hebben. Het afvalwater wordt gemiddeld voor 85% ontdaan van stikstof en voor 90% van fosfor.

Samen met de gemeenten zoeken wij naar manieren om het aantal en de frequenties van riooloverstorten terug te brengen. Voor de basisinspanning blijven de gemeenten echter verantwoordelijk, ook financieel.

De manier waarop beekdalen zijn ingericht is belangrijk voor het tegengaan van o.a. wateroverlast, verdroging en het verbeteren van de waterkwaliteit. Wij werken aan robuuste veerkrachtige beekdalen en benaderen het beekdal daarom integraal.

De financiële inbreng van het Waterschap in beekdalontwikkelingen zal zich echter altijd beperken tot de primaire taak, namelijk het inrichten van de beek.

In 2027 willen wij de restopgave van 135 km nog her in te richten beken hebben gerealiseerd.

Deze opgaven willen wij binnen de vastgestelde normen uitvoeren. Echter wel met beide benen op de grond en tegen zo *laag mogelijke kosten* voor de burger en het bedrijfsleven. We zoeken hierbij naar een goede balans tussen economie en ecologie. Ten aanzien van *veiligheid* voor de burger doen wij echter geen concessies.

Dit vraagt wel de nodige randvoorwaarden:

- Draagvlak.
Burgers zullen de verbeterprojecten breed moeten ondersteunen.
- Toegevoegde waarde.
De projecten hebben toegevoegde waarde voor de leefomgeving.
- Betaalbaar.
Uitgangspunt is geen verhoging van het belastingvolume.
- Samenwerking tussen overheden.
Afstemmen, meewerken en indien nodig een gemeenschappelijke aanpak.
- Zorgvuldige besluitvorming.
Vooral voor kapitaalsintensieve projecten zullen varianten worden gewogen.
- Verantwoord tempo.
Waar de kosten voor de korte termijn te hoog zijn wordt gekozen voor het verlengen van de realisatietermijn.

3 Droge voeten, geen overlast

LIMBURG KLIMAATBESTENDIG ZONDER OVERLAST VOOR DE INWONERS

Het Waterschap heeft primair tot taak om te zorgen dat rivieren, beken en de buffers ondanks klimaatveranderingen zodanig zijn ingericht dat “natte voeten” niet meer voorkomen. Kortom: Geen water of slib in de huizen.

Beschermingsniveaus langs de Maas

In het Maasdal is bescherming tegen hoogwater van de Maas een van de kerntaken van ons Waterschap. Wij realiseren het wettelijke beschermingsniveau conform de daarvoor geldende normen. Uitgangspunt daarbij is een sobere, doelmatige en omgevingsgerichte uitvoering.

Beschermingsniveaus in overig Limburg

Buiten het Maasdal richten wij rivieren en beken in en leggen waterbuffers aan om aan de normen tegen wateroverlast te voldoen. Ons vertrekpunt is een beschermingsniveau van 1 op 100 tegen wateroverlast uit beken en buffers voor alle bebouwde gebieden in Limburg. Waar een beschermingsniveau van 1 op 100 niet haalbaar is realiseren wij het maximaal haalbare. Onze voorkeur gaat uit naar waterbergingsgebieden.

De trits Vasthouden-Bergen-Afvoeren is ter voorkoming van overlast koersbepalend. Daar waar dit kan wordt water zoveel mogelijk vastgehouden met het afkoppelen van hemelwater. Water bergen vraagt voorzieningen om tijdelijk te kunnen opslaan. Uiteindelijk moeten goede afvoersystemen het restant zonder overlast kunnen afvoeren.

Wij ondersteunen de gemeenten bij hun stedelijk waterbeheer bijvoorbeeld m.b.v. afkoppeladviezen en regenwaterstructuurkaarten. Wij nemen echter de financiële taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten op dit gebied niet over.

Randvoorwaarden:

- Actieve communicatie met de gemeenten vanuit het Waterschap over de gevolgen van meer extreme neerslag.
- Ruime medewerking van de gemeenten.
- Tijdig starten met grondverwerving.
- Uitvoering middels integrale projecten.
- Adequate onderhoudsplannen en beheersplannen, waar mogelijk met private partijen.
- De rijksoverheid neemt de verantwoordelijkheid voor Rijkswateren, waarbij een duidelijke scheiding is tussen wat des Rijks is en wat het Waterschap doet.

4 Samenwerking

SAMENWERKEN LEVERT MEER OP

Wij vinden het belangrijk dat water goed verankerd is in de ruimtelijke plannen van gemeenten en de provincie. Wij pleiten voor het creëren van nieuwe ruimte voor water in de bebouwde omgeving en in de beekdalen. De watertoets is een cruciaal instrument voor het beperken van wateroverlast bij gewijzigde klimaatomstandigheden in de toekomst.

Samen is dan ook meer dan de afzonderlijke delen, waarbij we de volgende partners onderscheiden.

Gemeenten

Gezamenlijke Waterplannen met alle Limburgse gemeenten zorgen voor bestuurlijk draagvlak. Samen met de Provincie is fondsvorming nodig om gemeenten met hun watertaak te helpen. Het Waterschap stimuleert en ondersteunt gemeenten in het nemen van hun verantwoordelijkheid. Creativiteit in Stedelijk Waterbeleid zoals open water, waterpleinen en groene daken krijgt alle ruimte.

Provincie

Het is aan de provincie om doublures, elkaar tegenwerkende beleidsvoorbereiding en bestuurlijke drukte te voorkomen.

Rijk/Rijkswaterstaat

Het rijk laat decentraal doen wat decentraal kan en neemt de verantwoordelijkheid, inclusief de bijbehorende financiering, voor wat centraal moet.

Onderwijs

Om Schoon en Veilig Water ook in de toekomst te waarborgen, is het noodzakelijk om onze jeugd kennis te laten maken met het doen en laten van het Waterschap. Daarom is samenwerking met zowel het Primair als het Voortgezet onderwijs van belang.

Door middel van excursies, lesbrieven en moderne communicatiemiddelen kan de rol van het Waterschap nu en in de toekomst stevig verankerd blijven in onze maatschappij.

Buitenland

Het Limburgse Waterschap kenmerkt zich door de kansen en mogelijkheden op grensoverschrijdende waterverbetering. Hierin moet verdere intensivering plaatsvinden om voor beide zijden van de grens gelijke normen en kwaliteit te realiseren.

5 Waterschap en de land- en tuinbouw

<p style="text-align: center;">VOOR BANEN IN DE LAND- EN TUINBOUW IS GOED WATERBEHEER NOODZAKELIJK</p>

Van oudsher spelen land- en tuinbouw een invloedrijke rol bij het waterbeheer in het buitengebied. Verder levert de Limburgse land- en tuinbouw een stevige bijdrage aan de regionale economie en werkgelegenheid, stimuleert ze de leefbaarheid van het platteland en is ze een belangrijke beheerder van het landelijke gebied. Moderne rendabele land- en tuinbouwbedrijven stellen hoge eisen aan de bewerkbaarheid van landbouwgronden. Niet te nat en niet te droog met een stabiel en geleidelijk peilverloop. Bovendien is de beschikbaarheid van voldoende schoon (en zoet) water van belang.

Het bestaande gebruik van aanliggende gronden buiten natuurgebieden is leidend voor ons peilbeheer. De benadering van Nieuw Limburgs Peil (NLP) en Gewenste Grond- en Oppervlakte Regime wordt voortgezet en daar waar nodig uitgebreid.

We beschermen het grondwater samen met de provincie, waarbij wij de trits sparen, aanvoeren en accepteren hanteren, zodat wij ook in de toekomst over voldoende zoetwater voor landbouw en natuur beschikken.

Het agrarisch areaal vormt een stevige buffer voor de opvang en het vasthouden van de effecten van klimaatverandering. De landbouw speelt hier een actieve rol middels het beheer van de boerenstuwen.

Het kunnen blijven beregenen staat hier tegenover.

Nederland kent waterschapsheffingen voor de landbouw. Voor de concurrentiepositie van bedrijven betekent dit een extra belasting. Daarnaast leveren land- en tuinbouw ook een grote bijdrage in natura aan het waterbeheer door de afzet van maaisel en baggerspecie op boerenland.

Kortom: Samenwerking met en draagvlak bij de bedrijfstak land- en tuinbouw is van eminent belang voor goed waterbeheer.

6 Waterschap en het bedrijfsleven

GOED WATERBEHEER IS VOOR DE WERKGELEGENHEID IN HET BEDRIJFSLEVEN VAN LEVENSBELANG

Goed waterbeheer en efficiënte waterzuivering zijn van cruciaal belang voor het bedrijfsleven. Een goede balans tussen ecologie en economie is bepalend voor het bedrijfsleven om te groeien. Industriële bedrijven zijn van groot belang voor de Limburgse economie en creëren veel werkgelegenheid in de dienstensector en bij toeleveranciers. Het waterschap heeft nadrukkelijk oog voor de concurrentiepositie van het bedrijfsleven en doet dit binnen haar verantwoordelijkheid door te zorgen voor:

Efficiency in de waterzuivering

Waterzuivering behoort tot de kerntaken van het waterschap. In Limburg zijn met het Waterschapsbedrijf Limburg al synergievoordelen behaald, maar meer efficiencywinsten zijn mogelijk. Hierbij zal ingezet worden op de optimalisering van de totale zuiveringsketen. Integratie van zuivering en rioolbeheer, een goede voorlichting aan de burger, toepassing nieuwe zuiveringstechnieken en de afzet van slib zijn aangrijpingspunten voor verdere optimalisatie. Teruggewonnen producten kunnen worden vermarkt. Daarbij wordt, indien mogelijk en nuttig, samenwerking met het bedrijfsleven gezocht. Ook de burgers profiteren hiervan. Speciale aandacht vraagt de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water. Het Waterschap zoekt bij de invoering van deze richtlijn naar zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

Daarnaast moet er een transparante tariefsstructuur ontwikkeld worden. De grote verschillen in tariefsontwikkeling tussen Nederlandse waterschappen onderling zijn opvallend. Heldere rekenregels vergroten de transparantie en daardoor de onderlinge vergelijkbaarheid van de prestaties van waterschappen.

Dialogo waterschap en bedrijfsleven

Bij veranderingen is het van belang dat waterschappen bedrijven in een zo vroeg mogelijk stadium betrekken en de dialoog aangaan. Vroegtijdig overleg leidt vaak tot beter uitvoerbare plannen. Alleen als het bedrijfsleven genoeg tijd wordt gegund en tijdig geïnformeerd wordt, kunnen zij op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze inspelen op deze veranderingen.

Een goed voorbeeld is de Kaderrichtlijn Water. Hierbij is in Limburg het overleg open en constructief gestart. Ook bij de uitvoering van de stroomgebiedbeheersplannen dient het waterschap bedrijven in een zo vroeg mogelijk stadium in de planvorming te betrekken.

7 Waterschap en de natuurorganisaties

IEDER ZIJN VERANTWOORDELIJKHEDEN

De natuurorganisaties staan voor het realiseren van mooie natuur en beekdallandschappen. De ecologische structuur die zij willen realiseren vindt Waterbelang ook belangrijk. Echter iedere partij dient haar financiële verantwoordelijkheid te nemen. Waterschappen realiseren het watergedeelte maar de andere overheidsorganisaties (gemeenten en provincies) en de natuurorganisaties zelf dienen hierin hun financiële bijdrage te leveren. De natuurorganisaties juichen de komst van bevers en otters toe. Ook Waterbelang is hiervan een voorstander. Er dienen echter grenzen te worden gesteld aan de groei van de beverpopulatie om buitenproportionele schade en overlast te beperken. Venherstel en inrichten van waterbassins en groot vijver- en plassenonderhoud komt in eerste instantie toe aan de eigenaren ervan, veelal zijn dit de natuurorganisaties. Ook hier dienen de natuurorganisaties hun (financiële)verantwoordelijkheid te nemen.

8 Waterschap en de burger

DE BURGER KAN REKENEN OP VEILIGE DIJKEN, DROGE VOETEN EN VOLDOENDE EN SCHOON WATER TEGEN EEN ZO LAAG MOGELIJK TARIEF

Het waterschap zorgt ervoor dat de burger zich veilig kan voelen en dat het beschermingsniveau klimaatbestendig is. Het waterschap communiceert actief met de burgers over de gevolgen van meer extreme neerslag en droogte en de maatregelen die de burgers zelf kunnen nemen.

Het waterschap stimuleert het opvangen van regenwater door burgers op het eigen terrein bij bestaande bebouwing door middel van het subsidiëren van regentonnen en infiltratievoorzieningen.

Bij de uitvoering van de diverse (beekverbeterings)projecten is het uitgangspunt dat nadelige effecten als gevolg van stijgende grondwaterstanden voorkomen worden. Daar waar dit niet mogelijk is, zullen acceptabele oplossingen (technisch of financieel) uitkomst moeten bieden.

Het waterschap stelt zijn eigendom open voor de recreërende burger. Om de brug te slaan tussen het waterschap en de burger zullen er periodiek bijeenkomsten worden gehouden, enerzijds om de burger te informeren en anderzijds om met de burger in dialoog te treden over de invulling van onze taken.

Via een netwerk voor het meten van de waterkwaliteit wordt de aanwezigheid van verontreinigde stoffen in het water gecontroleerd: de burger kan daarom rekenen op schoon opzweemwater, goed viswater en helder drinkwater.

9 Kostenbeheersing

BETER WATER VOOR EEN STERKERE ECONOMIE EN MINDER LASTEN VOOR DE BURGER

Wij streven ernaar om de kosten voor burgers, land- en tuinbouw en bedrijfsleven de komende 4 jaar te beheersen. *Ons uitgangspunt hierbij is om het gezamenlijke belastingvolume met niet meer dan de inflatie te laten stijgen.* Nieuwe wettelijke taken zullen scherp op hun financiële consequenties worden bewaakt. Het Waterschap zal zich verzetten tegen nieuwe bijdragen aan het HWBP (Hoog Water Beschermingsprogramma). Wij maken scherpe keuzes in de taken die het Waterschap zelf uitvoert, taken die worden uitbesteed, taken die door andere partijen worden gedaan en taken die helemaal niet meer worden gedaan.

De Organisatie.

Per 1 januari 2017 zullen beide Waterschappen in Limburg fuseren tot het Waterschap Limburg. Uitgangspunt voor de nieuwe organisatie is het streven naar maximale efficiency en effectiviteit, waarbij de lokale aanwezigheid voor de gebiedsfuncties gewaarborgd zal blijven.

Niet alleen het beleid maar ook een efficiënte organisatie draagt bij aan kostenbeheersing. Alle beschikbare instrumenten zoals o.a. flexibiliseren, uitbesteden, privatiseren en samenwerken worden ingezet om de organisatie nog efficiënter te maken.

Naast aandacht voor de eigen organisatie is er ook kritische budgetcontrole op waterschapsorganisaties zoals de Unie, het STOWA en Het Waterschapshuis, zodat ook die uitgaven/bijdragen efficiënt besteed worden.

Taakstellende begrotingen.

We werken met een reële begroting, afgestemd op haalbare ambities.

Uitgangspunt voor de begroting is dat nieuw beleid gefinancierd wordt met vrijvallende lasten uit oud beleid (nieuw voor oud).

De Kerntaken.

Het waterschap beperkt zich tot haar kerntaak: de waterzuivering en de waterstaatkundige verzorging van het gebied, gericht op de daar aanwezige functies en rekening houdend met de economische en ecologische waarden van het watersysteem. Uitvoerende taken op het gebied van natuurontwikkeling en recreatie horen thuis bij andere organisaties en overheden. Het Waterschap denkt graag mee over integrale ontwikkelingen, maar beperkt zich bij de financiering daarvan tot haar kerntaak.

Het bestuur.

Het Waterschap is en blijft een functionele overheid. Het is een uitdaging om de toegevoegde waarde hiervan zichtbaar te blijven maken. Brede consensus is hiervoor een belangrijke voorwaarde. De uitdaging ligt er om in de nieuwe bestuurlijke structuur binnen het besluitvormingsproces het functionele karakter te bewaren en waar nodig verder te optimaliseren en transparanter te maken.

Wij zijn voorstander van een Dagelijks Bestuur, dat werkt met een heldere portefeuilleverdeling en een Algemeen Bestuur dat actief betrokken wordt bij het besluitvormingsproces door het Algemeen Bestuur vroegtijdig te informeren. Burgers krijgen tijdens AB- en commissievergaderingen de ruimte geboden op relevante zaken in te spreken.

10 Communicatie

<p style="text-align: center;">DRAAGVLAK IS ALLEEN HAALBAAR VIA PERMANENTE COMMUNICATIE MET BURGERS EN ORGANISATIES</p>
--

Door een interactief proces en een integrale aanpak met alle actoren ontstaat toegevoegde waarde. Voor iedereen dus een WIN-WIN situatie. Dit vraagt permanente aandacht voor een actieve kwalitatieve communicatie.

Randvoorwaarden hiervoor zijn:

- Vroegtijdige afstemming, elkaar informeren op basis van gelijkwaardigheid vooral tussen gemeenten en Waterschap. Gemeenteraden en gemeentelijke commissies worden tijdig benaderd.
- Vroegtijdig in gesprek treden met belangengroepen, maatschappelijke organisaties en burgers.
- Neem initiatief om raadsleden bij waterbeleid de rol van ambassadeur in hun gemeente te geven.
- Zorg voor tijdige communicatie op basis van gelijkwaardigheid met alle doelgroepen.

WATER....DAT DOEN WE SAMEN